

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

מזן התלמוד
 סדר מועד,
 מסכת סוכה, דף י"א

"ואזדא ריש לקיש לטעמיה, דאמר ריש לקיש: הריני כפרת רבי חייא ובניו, שבתחילה כשנשתכחה תורה מישראל עלה עזרא מבבל ויסדה, חזרה ונשתכחה עלה הלל הבבלי ויסדה, חזרה ונשתכחה עלו רבי חייא ובניו ויסדוה".

אזדא - הלך לטעמיה - לשיטתו

הסבר: ריש לקיש אומר שהוא מוכן להיות כפרת רבי חייא ובניו, כלומר לקבל על עצמו כל צער שעלול לבוא עליהם, משום שהללו חיזקו את לימוד וקיום התורה בישראל, כפי שעשו לפניהם עזרא והלל הזקן.

על המפה | קיבוץ גן שמואל

גן שמואל הוא קיבוץ שנמצא ממזרח לחדרה. ראשיתו הייתה בפרדס אתרוגים שנטע בשנת 1895 יעקב הינדין, גיסו של הרב שמואל מוהליבר, ונקרא "גן שמואל" על שם הרב שמואל מוהליבר. הפרדס ננטש משום שהגידולים לא עלו יפה, והוא נמסר לידי הקרן הקיימת. בשנת 1913 התיישבה במקום קבוצת חלוצים, ועם הגידול במספר החברים הפך היישוב לקיבוץ, שהצטרף ב-1935 לתנועת הקיבוץ הארצי. חברי הקיבוץ עסקו בעיקר בפרדסנות, ופירות הדר שגידלו זכו לשבחים רבים. כיום גרים ביישוב קרוב ל-1,000 תושבים, העוסקים בין היתר בפרדסנות, גידול בקר, עופות ודגים, וגידולי שלחין.

השער המשוחזר של גן שמואל
 Wikipedia, Dr. Avishai Teicher)
 (Pikiwiki Israel)

"תלמוד ישראלי" הינו פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי ששם לו למטרה להנגיש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל. הפרויקט כולל: שבעה כרכים על פי סדר הדף היומי, עלונים שבועיים, עלונים ייחודיים לחגים, דף פייסבוק פעיל, ערוץ youtube פעיל הכולל סרטונים, תוכניות קיץ, ועוד. מוקדי לימוד בקהילות ובתי ספר בכל הארץ ואף בעולם. תלמוד ישראלי - מפגישים דורות, מתברים עולמות.

סדר מועד | מסכת סוכה י"ח - כ"ד
 ברשת עקב | ט"ז - כ"ב באב (31-25 ליוני)

דף י"ח: לשבת בסוכה תחת קורת בטון

בבתיים רבים עושים סוכה בתוך הבית. מפרקים את הגג ומניחים סכך, והנה סוכה כשרה למחזורין.
לפעמים מעל הסכך עוברת קורת בטון גדולה, ולכן מתחת לקורת הבטון אי אפשר לקיים מצות סוכה, שהרי קורת בטון אינה סכך כשר.
 האם אי אפשר לשבת מתחת קורת הבטון?
 אם הסכך הפסול הוא ברוחב ארבעה טפחים (בערך 40 ס"מ = 2 מרצפות קטנות) - אי אפשר לשבת תחתיו, אבל אם הוא קטן יותר - אפשר לשבת אפילו תחתיו.

דף י"ט: סוכה עם דופן ארוכה מאוד

סוכה צריכה להיות עם שלוש דפנות לפחות.

מה הדין אם יהודי בנה סוכה עם שלוש דפנות כמו האות "חית", אבל דופן אחת ארוכה מאוד מאוד, כאילו שרגל אחת של ה"חית" בולטת וממשיכה הלאה? ברור שבתוך המקום שבו יש שלוש דפנות מכל הצדדים, הסוכה כשרה. אבל האם היא כשרה גם במקום שבו ממשיכה הדופן הארוכה? הרי שם יש רק דופן אחת! הגמרא אומרת שכן. הסוכה כשרה.
 מדוע? כי יש הלכה של "פסל היוצא מן הסוכה". "פסל" - סכך, "היוצא מן הסוכה" - שיוצא מן הסוכה - כשרה הסוכה.
מדוע הסכך נקרא "פסל"? מפני שבתקופת התלמוד היו רבים נוטלים לסכך את העצים המיוותרים והקשים שנשארו בגורן וביקב. העצים הללו הם "פסולת", שכבר לא צריכים אותה.

דף כ': עזרא הסופר ורבי חייא

בדף זה מזכיר התלמוד כמה אישים בעם ישראל, שבגללם לא שכח עם ישראל את התורה.
הראשון הוא עזרא הסופר: עזרא הסופר חי בתקופת חורבן בית המקדש הראשון. לאחר שנחרב בית המקדש הראשון, גלה עם ישראל לבבל למשך שבעים שנה, ואחרי שבעים שנה, עלו לארץ ישראל חלק מהיהודים בראשות עזרא הסופר, ובנו את בית המקדש השני.
 אבל, רוב היהודים ורוב תלמידי החכמים, נותרו בבבל, ולא עלו לארץ ישראל. עזרא הסופר חשש פן היהודים שעלו לארץ ישראל לא יהיו בקיאים בתורה ובמצוות, ולכן הוא התאמץ ועמל ללמד תורה את כל היהודים שבארץ ישראל, כדי שחט וחיללה, לא ישכחו את התורה.
השני הוא האמורא רבי חייא ובניו, שהתאמצו שלא תשתכח תורה מישראל. הם סובבו בכל ארץ ישראל כדי ללמד ילדים ונערים את התורה.

★ | מן ההסטוריה

"חיבת ציון"

תנועת "חיבת ציון" היא שם כללי לאגודות שונות שקמו במזרח אירופה בסוף המאה ה-19, כשהמושותף להן הוא השאיפה לעלייה והתיישבות של יהודים בארץ ישראל. באותה תקופה היה מצבם של היהודים בגלות קשה, תנועות תחיה לאומיות הופיעו בקרב עמים שונים, ובעקבות זאת האמינו יהודים רבים שהפתרון למצוקתם הוא רק בשיבה לארץ. בין הוגי הדעות של תנועת "חיבת ציון" היו משה לייב לילינבלום, יהודה לייב פינסקר והרב שמואל מוהליבר. בתחילה קמו עשרות אגודות נפרדות של חובבי ציון ללא קשר ביניהן, ובהמשך התאגדו תחת הנהגה מרכזית.

אספת חובבי ציון באודסה, 1890 (Wikipedia)

מתפללים

לפניכם אירוע שעורך דיון סוער:

יוני הוא בחור בן 17 שנולד וגר עם משפחתו בארצות הברית. לאחר שביקר וטייל בארץ ישראל והתאהב בה, הוא החליט שהוא רוצה לעלות לארץ, לשרת בצבא, ולהקים את ביתו בישראל. רצונו זה של יוני עורר דיון סוער במשפחתו.

מצד שני:

חלק מבני המשפחה התנגדו מאוד לרעיון ואמרו שיוני עוד צעיר מדי לקבל החלטה כל כך משמעותית. הם טענו שקודם כל עליו לסיים את התיכון והאוניברסיטה בארצות הברית, ורק לאחר שיסיים את לימודיו ויהיה לו מקצוע, אז אם הוא יחליט לעלות זו זכותו, אבל לא לבד בגיל 17.

מצד אחד:

חלק מבני המשפחה עודדו את יוני ואמרו שכל הכבוד לו שהוא 'עושה עלייה', מגשים את חלומו לשרת בצבא, ללמוד ולחיות בישראל, וגם אם יהיו לו קשיים בסוף הוא יתגבר ויסתדר כמו שעשו רבים אחרים לאורך כל הדורות.

...ואה? עתכם?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה והתפללתם 'עליה אתם מוזמנים לשותף אותנו ואולי היא תתפרסם אצלנו בעלון, ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים

רוצים להצטרף למאות אלפי לומדי הדף היומי?

להיות ממובילי לימוד הורים וילדים בקהילתכם או להעביר שיעור שבועי עם חומר איכותי?

יש לנו פתרון שבסילכם! התלמוד הישראלי- סוגיית מהדף היומי בעברית פשוטה להבנה, שאפשר ללמוד עם הילדים. כל קהילה שתצטרף, תקבל את העלון השבועי עפ"י הכמות הנצרכת בקהילתה בחינם עד פתח הבית! לרישום סרקו את הקוד.

חמד של מושג

מינהל החינוך הדתי הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

שבע דנחמתא

שבע דנחמתא הן שבע הפטרות שמפטיירים בנביא בסוף קריאת התורה בשבתות שאחרי תשעה באב. הפטרות אלה לקוחות כולן מספר ישעיהו, ומתארות את הגאולה והנחמה שמבטיח ה' לישראל בעקבות החורבן. השבת שלאחר תשעה באב נקראת "שבת נחמו", משום שהפטרה שבה פותחת במילים "נחמו נחמו עמי".

4260	3930	3880	3828	3728	3408	3340	2934	2883	2448	2448	2238	1948	0	
התלמוד חתימת	רבי יהודה הנשיא	רבי עקיבא	חורבן ביהמ"ק ה-2	הלל הזקן	הקמת ביהמ"ק ה-2	חורבן ביהמ"ק ה-1	חונת ביהמ"ק ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	מתן תורה	אפרים ומנשה	בניי במצרים	אברהם אבינו	בריאת העולם
495	3930	3880	3828	3728	3408	3340	2934	2883	2448	2448	2238	1948	0	

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

יגזעם זעאטע זא בלאטק
 אדאקעטע אלע סעלע זענען יגאטעטע לולעטע יע
 לוסע זענען
 „לוגע זעטע, זענעטע אדע לומאטע פוזאטע ז'
 יזעטע זע אדעלע פאזעטע זע לולעטע
 יגזעם זעאטע זעאטע זעאטע זע ז'
 זעאטע זעאטע זעאטע זע ז'"

התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:

- 1 מיהו הרב בציור?
- 2 מה הקשר בין השלטים שבחלון - מזכרת בתיה וגן שמואל - לציור?
- 3 מהו האירוע המצויר כאן?
- 4 מי היא הדמות שבציור על הקיר ואיך היא קשורה לכאן?

סרקו את הבר-קוד, היכנסו לערוץ היו-טיוב של התלמוד הישראלי ותוכלו לצפות בעולם שלם של סרטים בנושאים שונים ומגוונים, מרתקים ומעניינים

מי אני?

1. אני המושבה הראשונה בישראל שהקים הברון אדמונד רוטשילד.
2. אני נמצאת ליד קרית עקרון ורחובות.
3. מי שיזם את הקמתה הוא הרב שמואל מוהליבר.
4. בתחילה קראו לי "ענקרון", ולאחר מכן שינו את שמי על שם אמו של הברון.

לגזעם זעאטע

5780 ה'תש"פ	5778 ה'תשע"ח	5727 ה'תשכ"ז	5708 ה'תש"ח	5707 ה'תש"ז	5699 ה'תרצ"ט	5657 ה'תר"ץ	5323 ה'רמ"ח	5260	5258	4900	4800	4650	4260
2019 שנת סיום הש"ס ללומדי הדף היומי	2017 70 שנה למדינה	1969 הרב אריה לוזין	1948 מלחמת ששת הימים	1947 מלחמת העצמאות	1939 שואה	1897 הרצל	רבי יוסף קארו	1500 העת החדשה	1492 גירוש ספרד	הרמב"ם	רש"י	רבי טעדיה גאון	510 ימי הביניים תקופת הראשונים

דבר תורה

מי שלא רוצה לראות - עוצם את עיניו, מי שלא רוצה לטעום - סוגר את פיו, ואפילו מי שלא רוצה להריח יכול להימנע מלהכניס אוויר לתוך אפו. אבל להפסיק לשמוע אי אפשר.

התורה מצווה אותנו על השמיעה: "זוהי עקב תשמעו" ובאה ומדגישה לנו שלהיות יהודי זה "לשמוע". השמיעה כל כך מרכזית באמונתנו עד כי בכל יום אנחנו מדגישים ואומרים פעמיים "שמע ישראל". השמיעה מסמלת את היותנו מקבלים, את ההבנה כי יש משהו ממעל לנו ועלינו להקשיב ולהיות בטלים אליו. על כן, המצוות המיוחדות שלא היה ניתן לחשוב עליהן בשכל האנושי נקראות "מצוות שמעיות" - שכן גם הן מבוססות על העיקרון שיש דברים שאנו מקיימים מתוך שמיעה לדבר ה'!

סדר מועד | מסכת סוכה, דפים כ"א - כ"ד

דף כ"א: העבד שיטן תחת המיטה

מעשה ברבן גמליאל, שהיה לו עבד כנעני בשם "טבי". בחג הסוכות ישן טבי בסוכה תחת המיטה, ואמר רבן גמליאל: "ראו טבי תלמיד חכם הוא. הוא יודע שעבד כנעני פטור מן המצוות ולכן הוא יכול לישון תחת המיטה". אכן, עבד כנעני פטור ממצוות סוכה, אפילו שיש מצוות אחרות שהוא חייב בהן.

אמר על כך רבי שמעון, מדבריו של רבן גמליאל למדנו הלכה חשובה, שמי שחב במצוות סוכה, אינו יכול לקיים את המצוה כשהוא נמצא תחת המיטה.

מדוע? מפני שזה נחשב שהוא נמצא תחת המיטה ולא תחת הסכה. התלמוד מסביר, שמדובר דוקא במיטה גבוהה עשרה טפחים, שהיא כמו גג.

דף כ"ב: הסכה של הסוכה

צלתה מרובה מחמתה: הסכה צריכה לעשות צל. אין צריכה להקפיד שכל הסוכה תהיה מוצלת לחלוטין, עד שלא תיכנס אפילו קרן שמש אחת, אבל צריכה שרוב הסוכה תהיה מוצלת. "צלתה" - צל הסוכה, "מרובה" - רב, יותר, "מחמתה" - מהחמה, השמש, הנכנסת דרך הסכה.

לראות את הכוכבים דרך הסכה: מה הדין, אם ראובן נטל כמות אדירה של סכה והניחה על סוכתו. עכשיו, אי אפשר לראות דרך הסכה, אפילו כוכב קטן בלילה. האם הסוכה כשרה? הפוסקים כותבים, שעדיף לכתחילה לא להניח סכה כה רב, אך אם בכל זאת עשה כן, הסוכה אינה פסולה. **הסכה אינו צריכה להיות שוה:** המשנה אומרת, שאפשר להניח סכה אחד למעלה, אחד למטה, אחד למעלה, אחד למטה, ואין צריכה להקפיד שהם יהיו באותו גובה. רק צריכה להקפיד, במקרים מסוימים, שלא יהיה ביניהם רוח של יותר משלושה טפחים.

דף כ"ג: סוכה על מכונת

לאביו של אריאל יש משאית גדולה. אריאל שאל את אביו: "אבא, אולי אפשר לעשות סוכה על המשאית שלך, וכה נוכל לנסוע, לטייל היכן שנרצה, ותמיד תהיה לנו סוכה איתנו?". ענה לו אביו: "ידידי שאפשר. הרי במשנה הנלמדת בדף זה נאמר במפורש, שאפשר לעשות סוכה על עגלה, על ספינה, אפילו שהן נוסעות במקום למקום. וכה גם פוסקים ספרי ההלכה.

דף כ"ד: סוכה שעפה ברוח

חייבים לבנות סוכה שלא תעוף ברוח. אם הסוכה התמוטט ברוח - היא פסולה ואינה כשרה אפילו אם עדיין לא התמוטטה.

האם צריכה לעשות סוכה שמסוגלת להזיז מעמד אפילו אם תתחולל סערה עזה? התשובה היא לא, די בבניית סוכה שעומדת בפני "רוח מצויה", רוח רגילה. עוד לומדים בדף זה, על מחלוקת מעניינת.

מה הדין, אם אדם לקח בהמה והעמיד אותה כדי שתהיה דופן (קיר) של הסוכה שלו? **רבי מאיר אומר** - הסוכה פסולה, אי אפשר להשתמש בבעל חיים כדופן לסוכה. אבל **רבי יהודה** חולק וסובר, שאפשר להשתמש בבעל חיים כדופן לסוכה.

חידה!

למדנו בעלון על טבי, עבדו של רבן גמליאל. זהו את העבדים הבאים שמופיעים בתנ"ך:

1. עבד אברהם שהביא אישה לבנו
2. נמכר לעבד על ידי אחיו
3. נקרא "עבד ה"
4. הציל את ירמיהו הנביא מבור הטיט
5. היו עבדים במצרים

האם אתם יודעים?
אברהם: אבימלך, אבימלך, אבימלך
ישראל: אבימלך, אבימלך, אבימלך

שאלות השוא

1. מתי עלה עזרא מבבל?
2. האם חייבים לראות את הכוכבים דרך הסכה?
3. האם אפשר להשתמש בפיל כדופן לסוכה?

בין הפותרים נכונה תיער הגולה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עלון עד השעה 14:00. למילי talmudhagralla@medison.co.il יש לציין את מס' העלון עליו אתם עונים.* בפיסקו ראה חשבון